

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ИЗВЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ ОДАЗИВНОГ ИЗВЕШТАЈА
КОМПАНИЈЕ „СЛОБОДА“ АКЦИОНАРСКО ДРУШТВО, ЧАЧАК**

**Број: 400-1351/2020-06/3
Београд, 7. децембар 2020. године**

РЕЗИМЕ

Државна ревизорска институција је извршила проверу веродостојности одазивног извештаја који је Компанија „Слобода“ акционарско друштво, Чачак била дужна да достави на основу захтева из Извештаја о ревизији финансијских извештаја Компанија „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину број 400-964/2019-06/12 од 30. децембра 2019. године.

Циљ ревизије је добити довољне и одговарајуће доказе за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја. Државна ревизорска институција је изрекла мишљење да је одазивни извештај, који је доставио субјект ревизије, веродостојан, с тим да предузетим мерама нису отклоњене све утврђене неправилности.

САДРЖАЈ:

1. УВОД.....	5
1.1. Циљ и метод провере.....	5
1.2. Субјект ревизије.....	6
2. ПРОВЕРА ВЕРОДОСТОЈНОСТИ НАВОДА У ОДАЗИВНОМ ИЗВЕШТАЈУ	8
2.1. Интерна финансијска контрола	8
2.1.1. Финансијско управљање и контрола	8
2.1.1.1. Опис неправилности	8
2.1.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	8
2.1.1.3. Провера веродостојности мере исправљања	8
2.2. Биланс стања	9
2.2.1. Некретнине, постројења и опрема	9
2.2.1.1. Опис неправилности	9
2.2.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	9
2.2.1.3. Провера веродостојности мере исправљања	10
2.2.2. Земљиште	10
2.2.2.1. Опис неправилности	10
2.2.2.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	10
2.2.2.3. Провера веродостојности мере исправљања	11
2.2.3. Грађевински објекти.....	11
2.2.3.1. Опис неправилности	11
2.2.3.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	12
2.2.3.3. Провера веродостојности мере исправљања	12
2.2.4. Дугорочни финансијски пласмани.....	13
2.2.4.1. Опис неправилности	13
2.2.4.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	13
2.2.4.3. Провера веродостојности мере исправљања	13
2.2.5. Краткорочни финансијски пласмани.....	14
2.2.5.1. Опис неправилности	14
2.2.5.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	14
2.2.5.3. Провера веродостојности мере исправљања	14
2.2.6. Нераспоређени добитак	14
2.2.6.1. Опис неправилности	14
2.2.6.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	14
2.2.6.3. Провера веродостојности мере исправљања	15
2.2.7. Дугорочна резервисања	15
2.2.7.1. Опис неправилности	15
2.2.7.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	15
2.2.7.3. Провера веродостојности мере исправљања	16

2.3. Биланс успеха	16
2.3.1. Приходи од продаје производа и услуга	16
2.3.1.1. Опис неправилности	16
2.3.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	16
2.3.1.3. Провера веродостојности мере исправљања	20
2.3.2. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	20
2.3.2.1. Опис неправилности	20
2.3.2.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	20
2.3.2.3. Провера веродостојности мере исправљања	21
2.3.3. Трошкови непроизводних услуга	21
2.3.3.1. Опис неправилности	21
2.3.3.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	21
2.3.3.3. Провера веродостојности мере исправљања	21
2.3.4. Финансијски расходи	22
2.3.4.1. Опис неправилности	22
2.3.4.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	22
2.3.4.3. Провера веродостојности мере исправљања	22
2.3.5. Приходи од усклађивања остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха	23
2.3.5.1. Опис неправилности	23
2.3.5.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају	23
2.3.5.3. Провера веродостојности мере исправљања	23
3. МИШЉЕЊЕ	24

1. УВОД

Извршили смо проверу веродостојности Извештаја о отклањању откривених неправилности у ревизији финансијских извештаја Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину (у даљем тексту: одазивни извештај) број 291 од 3. априла 2020. године и допуне одазивног извештаја број 206 од 23. јуна 2020. године, који се односи на Извештај о ревизији финансијских извештаја Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину број 400-964/2019-06/12 од 30. децембра 2019. године, у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹ и Пословником Државне ревизорске институције².

1.1. Циљ и метод провере

Државна ревизорска институција (у даљем тексту: Институција) је донела Извештај о ревизији финансијских извештаја Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину (у даљем тексту: Извештај о ревизији), у којем се од субјекта ревизије Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак захтева да у року од 90 дана поднесе писани извештај о отклањању откривених неправилности.

Субјект ревизије је у остављеном року доставио одазивни извештај. У одазивном извештају нису исказане мере исправљања за све утврђене неправилности, те је Институција при оцени веродостојности утврдила да Компанија „Слобода“ акционарско друштво, Чачак није исказала мере исправљања за све утврђене неправилности, да су мере исправљања делимично документоване и да постоји сумња да неки наводи нису истинити.

Правни основ за ову проверу је садржан у члану 40 став 4 Закона о Државној ревизорској институцији којим је Институција овлашћена да проверава веродостојност одазивног извештаја поредећи га са резултатима ревизије. Детаљнији поступак провере веродостојности одазивног извештаја уређен је у складу са чланом 36 Пословника Државне ревизорске институције.

Циљ ове провере је прибављање одговарајућих и довољних доказа за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја. Оценом истинитости навода о мерама исправљања субјекта ревизије добили смо довољне и задовољавајуће доказе о пословању субјекта ревизије, на основу којих можемо у послеревизионом поступку да изрекнемо мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Овом провером обухваћен је период пословања субјекта ревизије од 8. јануара 2020. године до 8. априла 2020. године, односно од дана уручења Извештаја о ревизији до последњег дана рока за подношење одазивног извештаја, као и предузете мере и активности у 2020. години, за отклоњене неправилности наведене у Извештају о ревизији финансијских извештаја Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину.

За проверу веродостојности одазивног извештаја размотрили смо добијену документацију субјекта ревизије о спровођењу мера исправљања које су биле наведене у Захтеву Институције за достављање одазивног извештаја.

---

¹ „Службени гласник РС“, бр. 101/05, 54/07 и 36/10.

² „Службени гласник РС“, број 9/09.

У овом извештају:

- представљамо резиме налаза садржаних у Извештају о ревизији за које је било потребно предузети мере исправљања,
- резимирамо мере исправљања за отклањање утврђених неправилности за које је субјект ревизије навео у свом одазивном извештају да их је предузео,
- дајемо закључке о истинитости навода из одазивног извештаја,
- дајемо мишљење о веродостојности одазивног извештаја.

1.2. Субјект ревизије

Пун назив: Компанија „Слобода“ акционарско друштво

Скраћени назив: Компанија „Слобода“ АД

Седиште и адреса; Чачак, Ратко Митровић бб

Матични број: 07206178

ПИБ: 100892378

Компанија „Слобода“ акционарско друштво, Чачак (у даљем тексту: Друштво) је основана 10. јула 1948. године Решењем пов. Бр. 5968, Одлуком Владе ФНРЈ. Предмет пословања у то време био је производња металних производа.

Са серијском производњом за потребе ЈНА отпочело се у другом кварталу 1952. године. Током 1955. године започело се са новим програмом производње за тржиште (решои, посуђе и противградне ракете), да би се асортиман производног програма 1958. године проширио на усисиваче и белу технику.

Интеграција „Слободе“ извршена је 10. јула 1970. године са фабриком „ЦЕР“ из Чачака, погоном „Тара“ из Бајине Баште, Самосталним погоном „Металац“ из Ивањице, погоном „Стандард“ из Босанске Градишке, а нешто касније и погоном „Напредак“ из Сјенице.

Од јануара 1974. године „Слобода“ Чачак послује као Сложена организација удруженог рада у чијем саставу послују следеће организационе целине: Фабрика наменске производње „ФНП“ Чачак, Фабрика апарата за домаћинство „Слобода – Апарати“ Фабрика алата „6 октобар“ Алатница, Фабрика „Одржавање и енергетика“, „Сервис“ Чачак, „Комерцијално-финансијски и општи послови“, РЗ „Заједничке службе“, РЗ „Друштвени стандард“, Предузеће „Тара“ Бајина Башта, Предузеће „Металац“ Ивањица и Предузеће „Напредак“ Сјеница.

После организованих престојавања, од 30. јуна 1978. године, Фабрика наменске производње се трансформише у Радну организацију Фабрика наменске производње „ФНП“ са четири ООУР-а и две Радне заједнице, Решењем Привредног суда у Краљеву Фи бр. 955/78 и тако послује све до 1994. године. Решењем Привредног суда у Краљеву Фи бр. 1598/94, Фабрика наменске производње „ФНП“ се трансформираше у деоничарско друштво у друштвеној својини као проста радна организација. Решењем Привредног суда у Краљеву Фи бр. 2365/95 фабрика мења свој назив и послује као Компанија „Слобода“ деоничарско друштво.

Услед НАТО агресије током 1999. године Друштво је претрпело огромна разарања.

Промена правне форме Друштва извршена је на основу Уговора о организовању Компаније „Слобода“ ДД, Чачак у акционарско друштво, који је закључен између Министарства за одбрану као представника државног капитала и Компаније „Слобода“ ДД, Чачак као представника друштвеног капитала, број ОВ 2875/3 од 18. априла 2003. године. Закључењем овог уговора и уписуом у Регистар привредних субјеката под бројем 1-374-00 од 27. маја 2003. године, Друштво се организује као акционарско друштво и наставља да послује под садашњим пословним именом Компанија „Слобода“ акционарско друштво, Чачак.

Решењем Агенције за привредне регистре БД 1950/2005 дана 7. марта 2005. године регистровано је превођење Друштва у Регистар привредних субјеката.

Ради усклађивања са Законом о привредним друштвима³, Скупштина акционара, на предлог Управног одбора, на седници одржаној 28. јуна 2012. године, усвојила је Уговор о организовању Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак који представља оснивачки акт Друштва.

Претежна делатност Друштва је 2540 – Производња оружја и муниције.

Поред претежне делатности Друштво може обављати и друге делатности које се утврђују одлуком Надзорног одбора Друштва.

Друштво је специјализовано за производњу оружја и муниције. У свом производном програму нуди: противавионску и авионску муницију разних калибара, муницију за разне типове и калибре бацача граната, тромблонске мине свих типова, ракетна противоклопна средства разних калибара, артљеријску и тенковску муницију калибара од 76 до 155мм, сигналну муницију и специјалну муницију из полицијског програма.

Друштво је организовано у седам организационих целина – сектора и то: Производња специјалних производа, Производња допунских производа, Одржавање и енергетика, Управљање квалитетом, Развој, Комерцијално-финансијски послови и Дирекција.

Управљање у Друштву је организовано као дводомно. Органи Друштва су: Скупштина, Надзорни одбор и Извршни одбор.

Скупштина Друштва има 10 чланова, од којих девет чланова заступа друштвени капитал (до разрешења друштвеног капитала), а један члан заступа државни капитал.

Надзорни одбор има председника и два члана.

Извршни одбор има три извршна директора, од којих се један именује за генералног директора, док су остала двојица: извршни директор за правне и економске послове и извршни директор за техничко-технолошке послове и производњу.

Просечан број запослених у 2018. години је 2.121, а у 2019. години је 2.015.

Према Закону о рачуноводству⁴, Друштво је за 2018. годину, разврстано као велико правно лице.

---

³ „Службени гласник РС“, бр. 36/11, 99/11, 83/14 – др. закон, 5/15, 44/18 и 95/18.

⁴ „Службени гласник РС“, бр. 62/13 и 30/18.

2. ПРОВЕРА ВЕРОДОСТОЈНОСТИ НАВОДА У ОДАЗИВНОМ ИЗВЕШТАЈУ

2.1. Интерна финансијска контрола

2.1.1. Финансијско управљање и контрола

2.1.1.1. Опис неправилности

Друштво није успоставило систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору⁵, односно успостављене контроле нису ефективне и остављају могућност за појаву материјално значајних грешака, није донета стратегија управљања ризиком, нису сачињене све потребне писане политике и процедуре које би ризике у остваривању циљева свеле на прихватљив ниво, што ствара простор да се неадекватно реагује на појаву ризика који би могли негативно да утичу на остваривање циљева Друштва, односно припрему поузданих финансијских извештаја, усклађеност са вежећим прописима, заштиту средстава и ефикасно пословање.

2.1.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У одазивном извештају, Друштво није исказало и документовало меру исправљања наведене неправилности. У циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, отпочело са активностима на успостављању адекватног система финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору. Том приликом, Друштво је донело Решење о оснивању Радне групе за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле, којим је одредило састав радне групе (руководилац, његов заменик и чланови) и дефинисало задатке које ће формирана радна група извршити. Саставни део донетог решења је и План активности за увођење и имплементацију система финансијског управљања и контроле, којим је Друштво: (1) дефинисало све активности које у том смислу треба спровести, (2) одредило лица која ће бити одговорна за спровођење дефинисаних активности и (3) утврдило период у коме ће сваку од дефинисаних активности спровести. Наведеним планом Друштво је такође утврдило да је крајњи рок за завршетак свих планираних активности за увођење и имплементацију система финансијског управљања и контроле 31. децембар 2021. године.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 3.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Решење о оснивању Радне групе за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле број 462 од 18. новембра 2020. године
- 2) План активности за увођење и имплементацију система финансијског управљања и контроле број 462/1 од 18. новембра 2020. године

2.1.1.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на финансијско управљање и контролу, веродостојни, с тим да је предузетим мерама исправљања

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 99/11 и 106/13.

утврђена неправилност делимично отклоњена. Имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања, Друштво је започело, али није спровело све планиране активности на успостављању адекватног систем финансијског управљања и контроле у складу са Правилником о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору.

2.2. Биланс стања

2.2.1. Некретнине, постројења и опрема

2.2.1.1. Опис неправилности

У својим пословним књигама, на дан 31. децембар 2018. године, Друштво има евидентиране некретнине, постројења и опрему која је и даље у употреби, а нема исказану садашњу вредност, укупне набавне вредности у износу од 485.020 хиљада динара, чији су трошкови амортизације распоређени само током дела корисног века употребе средстава, уместо током целог периода коришћења. Друштво није, у 2018. години и у претходним периодима, вршило преиспитивање корисног века употребе некретнина постројења и опреме у складу са параграфом 50 и 51 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема и чланом 17 Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва и самим тим није вршило промену рачуноводствене процене у ситуацијама када су очекивања заснована на новим проценама корисног века употребе знатно различита од претходних, нити је прилагодило стопе амортизације новим околностима. Због наведеног, мишљења смо да, на дан 31. децембар 2018. године, Друштво није реално исказало вредност некретнина постројења и опреме. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

2.2.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У одазивном извештају, Друштво није исказало и документовало меру исправљања наведене неправилности. У циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, на захтев Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије, приступило процени фер тржишне вредности имовине, обавеза и капитала. Том приликом, Друштво је ангажовало проценитељску кућу са задатком да утврди фер вредност целокупне имовне, обавеза и капитала Друштва са стањем на дан 31. децембар 2019. године, у складу са одредбама члана 44 став 3 Закона о промету наоружања и војне опреме⁶. У оквиру спроведене процене, овлашћена агенција за вештачење, као партнер проценитељске куће, извршила је процену вредности и преостали век трајања некретнина, постројења и опреме са стањем на дан 31. децембар 2019. године и доставила одговарајући извештај. У поступку ревизије одазивног извештаја Друштво је доставило допис у коме је навело да ће евидентирање ефеката процене фер вредности некретнина, постројења и опреме у складу са достављеним извештајем о процени бити спроведено у његовим пословним књигама тек када га надзорни одбор усвоји. Друштво даље у допису наводи да очекује да се седница надзорног одбора, на којој ће се предметни извештај разматрати, одржи током месеца децембра 2020. године и тек по његовом усвајању, створиће се услови за евидентирање ефеката процене фер вредности некретнина, постројења и опреме у пословним књигама Друштва.

---

⁶ „Службени гласник РС“, број 36/18.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Допис Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије број 159-15 од 11. маја 2020. године
- 2) Извештај о процени фер вредности имовине, обавеза и капитала на дан 31. децембар 2019. године
- 3) Извештај о процени фер вредности имовине са стањем на дан 31. децембар 2019. године
- 4) Извештаја о процени фер вредности опреме и преосталог века трајања са стањем на дан 31. децембар 2019. године
- 5) Допис број 477 од 25. новембра 2020. године

2.2.1.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на некретнине постројења и опрему, веродостојни, с тим да је предузетим мерама исправљања утврђена неправилност делимично отклоњена јер још увек није извршено евидентирање ефеката процене фер вредности некретнина, постројења и опреме у пословним књигама Друштва.

2.2.2. Земљиште

2.2.2.1. Опис неправилности

Увидом у регистроване податке катастра непокретности Републичког Геодетског завода Републике Србије, по Листовима непокретности на основу којих је Друштво евидентирало земљиште у пословним књигама, у току ревизије утврђено је да Друштво има право својине на површини од 142.798 m² које није евидентирано у пословним књигама. На основу презентованих листова непокретности број 636 катастарска општина Придворица и лист непокретности број 751 катастарска општина Јездина у којима је као носилац права на земљишту уписана Компанија „Слобода“ АД Чачак, са врстом права својина, облик својине мештовита и обим удела 1/1, утврђено је да, по наведеним листовима непокретности, земљиште није евидентирано у пословним књигама Друштва. Такође је утврђено да, у пословним књигама, Друштва не постоји аналитичка евиденција земљишта по врсти, намени, површини и катастарским бројевима парцела и њиховим вредностима како је предвиђено чланом 11 Закона о рачуноводству. Нисмо били у могућности да проценимо евентуалне ефекте наведеног питања на финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

2.2.2.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У одазивном извештају, Друштво није исказало и документовало меру исправљања наведене неправилности. У циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, на захтев Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије, приступило процени фер тржишне вредности имовине, обавеза и капитала. Том приликом, Друштво је прибавило највећи број поседовних листова од стране Републичког геодетског завода, које је ангажована проценитељска кућа користила за комплетну процену фер вредности непокретне имовине Друштва (земљишта и грађевинских објеката) са стањем на дан 31. децембар 2019. године, у

складу са одредбама члана 44 став 3 Закона о промету наоружања и војне опреме. Прибављени поседовни листови и спроведена процена фер вредности земљишта омогућили су Друштву да устроји одговарајућу аналитичку евиденцију земљишта, у смислу постојања података о врсти земљишта које користи, појединачним катастарским парцелама обухваћених одређеном врстом земљишта и површинама на којима се катастарске парцеле простиру. Међутим, у поступку ревизије одазивног извештаја Друштво је доставило допис у коме је навело да ће вредносно обухватање земљишта, односно евидентирање ефеката процене фер вредности земљишта у складу са достављеним извештајем о процени, бити спроведено у његовим пословним књигама тек када га надзорни одбор усвоји. Друштво даље у допису наводи да очекује да се седница надзорног одбора, на којој ће се предметни извештај разматрати, одржи током месеца децембра 2020. године и тек по његовом усвајању створиће се услови за евидентирање ефеката процене фер вредности земљишта у пословним књигама Друштва.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 3.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Допис Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије број 159-15 од 11. маја 2020. године
- 2) Преписи листова непокретности са следећим бројевима: 636 КО Придворица, 751 и 785 КО Јездина, 565 КО Бељина, 639 КО Придворица, издати од стране Републичког геодетског завода дана 16. јула 2020. године
- 3) Извештај о процени фер вредности имовине са стањем на дан 31. децембар 2019. године
- 4) Извештај о процени фер вредности имовине, обавеза и капитала на дан 31. децембар 2019. године
- 5) Допис број 477 од 25. новембра 2020. године

2.2.2.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на земљиште, веродостојни, с тим да је предузетим мерама исправљања утврђена неправилност делимично отклоњена, јер још увек није извршено вредносно обухватање земљишта, односно још увек није извршено евидентирање ефеката процене фер вредности земљишта у пословним књигама Друштва.

2.2.3. Грађевински објекти

2.2.3.1. Опис неправилности

У аналитичкој евиденцији основних средстава Друштво и даље исказује вредност грађевинских објеката који су срушени током НАТО бомбардовања 1999. године и које је Друштво избрисало из евиденције Катастра непокретности Републичког геодетског завода. У пословним књигама Друштва евидентира се седам срушених и оштећених грађевинских објеката укупне садашње вредности у износу 10.035 хиљада динара. На основу наведеног утврђено је да Друштво није извршило процену надокнадивог износа за вредност објеката који су срушени у складу са параграфом 9 МРС 36 – Умањење вредности имовине, којим је дефинисано да ентитет треба да процени на крају сваког извештајног периода да ли постоје било какве назнаке да је вредност средства умањена. Ако постоје такве назнаке, ентитет треба да изврши процену надокнадивог износа за такво средство. Такође је, параграфом 12

МРС – 36 Умањење вредности имовине, дефинисано да ентитет, приликом процењивања о томе да ли постоје било какве назнаке да је дошло до умањења вредности неког средства, треба да узме у обзир информације да ли постоје расположиви докази о застарелости или физичком оштећењу средства. С обзиром да на неким грађевинским објектима постоје значајна физичка оштећења, а да Друштво није извршило њихово обезвређење у складу са МРС 36 – Умањење вредности имовине, мишљења смо да Друштво није реално исказало вредност грађевинских објеката на дан 31. децембар 2018. године. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

2.2.3.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У одазивном извештају, Друштво није исказало и документовало меру исправљања наведене неправилности. У циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, на захтев Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије, приступило процени фер тржишне вредности имовине, обавеза и капитала. Том приликом, Друштво је ангажовало проценитељску кућу са задатком да утврди фер вредности непокретне имовине Друштва (земљишта и грађевинских објеката) са стањем на дан 31. децембар 2019. године, у складу са одредбама члана 44 став 3 Закона о промету наоружања и војне опреме. У поступку ревизије одазивног извештаја, Друштво је доставило допис у коме је навело да објекти срушени током НАТО бомбардовања 1999. године, обзиром да су избрисани из евиденције Катастра непокретности Републичког геодетског завода, нису били предмет процене и да ће исти бити искњижени из његових пословних књига приликом евидентирање ефеката процене. У истом допису, Друштво је навело да ће евидентирање ефеката процене фер вредности грађевинских објеката у складу са достављеним извештајем о процени, бити спроведено у његовим пословним књигама тек када га надзорни одбор усвоји. Друштво даље у допису наводи да очекује да се седница надзорног одбора, на којој ће се предметни извештај разматрати, одржи током месеца децембра 2020. године и тек по његовом усвајању створиће се услови за евидентирање ефеката процене фер вредности грађевинских објеката у пословним књигама Друштва, а с тим у вези и искњижење објеката срушених током НАТО бомбардовања 1999. године из пословних књига Друштва.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Допис Министарства одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за одбрамбене технологије број 159-15 од 11. маја 2020. године
- 2) Извештај о процени фер вредности имовине са стањем на дан 31. децембар 2019. године
- 3) Извештај о процени фер вредности имовине, обавеза и капитала на дан 31. децембар 2019. године
- 4) Допис број 477 од 25. новембра 2020. године

2.2.3.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на грађевинске објекте, веродостојни, с тим да је предузетим мерама исправљања утврђена неправилност делимично отклоњена, јер још увек није извршено евидентирање ефеката процене фер

вредности грађевинских објеката у пословним књигама Друштва, а с тим у вези није ни извршено искњижење објеката срушених током НАТО бомбардовања 1999. године из пословних књига Друштва.

2.2.4. Дугорочни финансијски пласмани

2.2.4.1. Опис неправилности

У оквиру дугорочних финансијских пласмана, Друштво исказује учешће у капиталу Компаније „Слобода АД – АД Слобода апарати“, Чачак у стечају, које је уписано код Агенције за привредне регистре у износу од 440.530 хиљада динара. Стечај Компаније „Слобода АД - АД Слобода апарати“, Чачак покренут је Решењем Привредног суда у Чачку број 3. Ст 26/2017 од 26. јануара 2018 године због трајне неспособности плаћања и презадужености. Увидом у књиговодствену евиденцију утврђено је да Друштво није извршило процену надокнадивог износа за вредност учешћа у капиталу Компаније „Слобода АД – АД Слобода апарати“, Чачак у стечају у складу са параграфом 9 МРС 36 – Умањење вредности имовине, којим је дефинисано да ентитет треба да процени на крају сваког извештајног периода да ли постоје било какве назнаке да је вредност неког средства умањена. Ако постоје такве назнаке, ентитет треба да изврши процену надокнадивог износа за такво средство. С обзиром на чињеницу да је, над Компанијом „Слобода АД – АД Слобода апарати“, Чачак, отворен стечајни поступак и да су ова улагања постала неизвесна, а да Друштво није у својим пословним књигама извршило њихово обезвређење у складу са МРС 36 – Умањење вредности имовине, мишљења смо да Друштво није реално исказало вредност дугорочних финансијских пласмана на дан 31. децембар 2018. године. Није било могуће утврдити ефекте наведене неправилности на финансијске извештаје Друштва за 2018. годину.

2.2.4.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину поступило у складу са захтевима МРС 36 и извршило свођење књиговодствене вредности учешћа у капиталу Компаније „Слобода АД – АД Слобода апарати“, Чачак – у стечају на његову надокнадиву вредност. С обзиром на чињеницу да постоје назнаке да је вредност учешћа у капиталу умањена, Друштво је извршило обезвређење учешћа у капиталу у износу од 154.186 хиљада динара уз признавање губитака од обезвређења дугорочних финансијских пласмана и других хартија од вредности расположивих за продају у истом износу.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Налог за књижење број 7156 од 31. децембра 2019. године
- 2) Аналитичка картица конта 04200 – Учешћа у капиталу Слобода апарати

2.2.4.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на дугорочне финансијске пласмане, веродостојни.

2.2.5. Краткорочни финансијски пласмани

2.2.5.1. Опис неправилности

Друштво није извршило процену умањења вредности позајмљених новчаних средстава привредном друштву „Домис“ ДОО, Трбушани у износу од 1.500 хиљада динара, за које је од рока доспећа прошло више година и за која постоји велика неизвесност у погледу наплате, што није у складу са параграфом 58 МРС 39 – Финансијски инструменти: признавање и одмеравање.

2.2.5.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину поступило у складу са захтевима МРС 39 и извршило процену наплативости потраживања по основу позајмљених новчаних средстава привредном друштву „Домис“ ДОО, Трбушани, а затим је у складу са извештајем комисије која је проценила могућност враћања датог зајма и одлуком надзорног одбора извршило отпис наведеног потраживања у износу од 1.500 хиљада динара уз признавање расхода по основу директних отписа потраживања у истом износу.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Извештај комисије за попис потраживања, обавеза и сумњивих и спорних потраживања
- 2) Одлука Надзорног одбора број 02/2020 од 31. јануара 2020. године
- 3) Налог за књижење број 7140 од 31. децембра 2019. године
- 4) Аналитичка картица конта 23200 3137 – Зајам Домис ДОО, Трбушани

2.2.5.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на краткорочне финансијске пласмане, веродостојни.

2.2.6. Нераспоређени добитак

2.2.6.1. Опис неправилности

На основу Одлуке, Скупштине акционара Компаније „Слобода“ АД Чачак, о покрићу губитка из ранијих година из нераспоређене добити за 2017. годину, број СК – 136 од 29. јуна 2018. године, Друштво је, без сагласности Владе Републике Србије, прописане чланом 16 став 3 Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину, евидентирало покриће губитка ранијих година из нераспоређеног добитка за 2017. годину у износу од 432.433 хиљаде динара. Наведена неправилност имала је за последицу да су у финансијским извештајима Друштва за 2018. годину мање исказани нераспоређени добитак из ранијих година и губитак из ранијих година у износу од 432.433 хиљада динара.

2.2.6.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину кориговало неправилно евидентирану (без сагласности Владе Републике Србије у смислу члана 16 став 3

Закона о буџету Републике Србије за 2018. годину) расподелу добити за 2017. године, а расподелу добити за 2018. годину евидентирало у складу са Закључком Владе Републике Србије 05 Број: 41-4396/2019 од 9. маја 2019. године и Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину. Том приликом, Друштво је евидентирало обавезу према Републици Србији по основу припадајућег дела добити по завршним рачунима за 2017. и 2018. годину у укупном износу од 150.261 хиљада динара, покрило губитак ранијих година у износу од 256.599 хиљада динара, а износ од 7.689 хиљада динара остао је нераспоређен.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 1.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Налог за књижење број 7155 од 31. децембра 2019. године
- 2) Аналитичка картица конта 34100 – Нераспоређена добит текуће године
- 3) Аналитичка картица конта 46290 – Остале обавезе за учешће у добитку Република Србије
- 4) Аналитичка картица конта 34000 – Нераспоређена добит ранијих година

2.2.6.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на нераспоређени добитак, веродостојни.

2.2.7. Дугорочна резервисања

2.2.7.1. Опис неправилности

Друштво је, у складу са одредбама члана 6 став 5 Закона о рачуноводству, разврстано у велико правно лице и по том основу је дужно да, у складу са одредбама члана 20 истог закона, за признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција финансијских извештаја примењује МРС/МСФИ. У поступку ревизије утврђено је да, на дан 31. децембар 2018. године као ни ранијих година, Друштво није у складу са МРС 19 – Примања запослених вршило резервисање за накнаде и друге бенефиције запослених, што није у складу са одредбама члана 20 Закона о рачуноводству. Због наведеног, за износ необрачунатог резервисања, Друштво је у финансијским извештајима, на дан 31. децембар 2018. године и у ранијим годинама, мање исказало дугорочна резервисања, а више финансијски резултат.

2.2.7.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У одазивном извештају, Друштво није исказало и документовало меру исправљања наведене неправилности. У циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, набавило актуарски програм за обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију и извршило одговарајући обрачун. У складу са спроведеним обрачуном, Друштво је у својим пословним књигама, након предаје финансијских извештаја за 2019. годину, формирало резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију са стањем на дан 31. децембар 2019. године и евидентирало их на терет нераспоређеног добитка ранијих година у износу од 121.798 хиљада динара.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Обрачун резервисања за отпремнине запосленима приликом одласка у пензију са стањем на дан 31. децембар 2019. године
- 2) Налог за књижење број 7/XI од 15. новембра 2020. године

2.2.7.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи који се односе на дугорочна резервисања, веродостојни.

2.3. Биланс успеха

2.3.1. Приходи од продаје производа и услуга

2.3.1.1. Опис неправилности

Друштво је у финансијским извештајима за 2018. годину исказало приходе од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту преко комисионара у износу од 2.896.941 хиљаде динара на основу непотпуне документације о комисионој продаји у смислу члана 8. Закона о рачуноводству. У време састављања финансијских извештаја за 2018. годину Друштво није имало обрачуне комисионе продаје са пратећом документацијом у вези са реализацијом комисионог посла које је по члану 780 Закона о облигационим односима комисионар био дужан да достави, да би на основу њих комитент утврдио приходе по основу продатих производа у иностранству преко комисионара. Приходе од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту преко комисионара у износу од 2.896.941 хиљаде динара, Друштво је исказало на основу фактура издатих комисионару, које су засноване на количинама производа испоручених комисионару и ценама из комисионих уговора, уместо на основу обрачуна комисионе продаје, заснованих на стварним подацима и припадајућој документацији у вези са обављеним комисионим послом, које издаје комисионар. На обрачунима комисионе продаје за 2018. годину достављеним од стране комисионара „GIM“ ДОО, Београд дана 1. новембра 2019. године, комисионар „GIM“ ДОО, Београд исказао је обавезу према Друштву у износу од 58.394 УСД (што у динарској противвредности износи 6.148.213 динара), која се односи на корист која припада комитенту услед реализације комисионог посла у 2018. години под повољнијим условима у односу на услове из комисионог уговора, а што је предвиђено чланом 773 Закона о облигационим односима. Услед наведеног, у финансијским извештајима Друштва за 2018. годину мање су исказана потраживања од комисионара „GIM“ ДОО, Београд за износ од 6.148 хиљада динара и мање су исказани приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту за исти износ.

2.3.1.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја и допуне одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, од комисионара, односно извозника покушало да прибави обрачуне извоза са припадајућом документацијом у вези са комисионим/извозним пословима реализованим у 2019. години.

Према достављеној документацији уз допуну одазивног извештаја, Друштво је током 2019. године своје производе продавало посредством следећих комисионара, односно извозника: „Крупник“ ДОО, Београд, „Zenitprom“ ДОО, Београд, „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд, „Југоимпорт СДПР“ ЈП, Београд, „Araneks“ ДОО, Београд и „Vectura Trans“ ДОО, Београд.

Друштво са наведеним комисионарима, односно извозницима има закључене одговарајуће уговоре, по којима комисионари, односно извозници у своје име, а за рачун Друштва као комитента, односно произвођача, продају производе Друштва, у складу са дозволом за извоз Министарства трговине, туризма и телекомуникација Републике Србије.

Комисионар „Крупник“ ДОО, Београд је након захтева Друштва доставио обрачуне реализације извоза за комисионе послове реализоване у 2018. и 2019. години (оба обрачуна реализације извоза носе датум 31. јануар 2020. године), заједно са припадајућом документацијом у вези са реализацијом тих послова. Прегледом достављених обрачуна реализације извоза и пратеће документације утврђено је да је комисионар „Крупник“ ДОО, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцима по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из комисионог уговора закљученог између Друштва као комитента и комисионара. Увидом у документацију која прати обрачун реализације извоза утврдили смо да комисионар „Крупник“ ДОО, Београд није Друштву доставио документацију у вези са наплатом комисионих послова. Друштво је током 2019. године издавало рачуне комисионару у складу са закљученим комисионим уговорима и у својим пословним књигама признавало приходе по том основу.

Комисионар „Zenitprom“ ДОО, Београд је након захтева Друштва доставио документацију о реализованом извозном послу која није потпуна, односно која не садржи обрачун извоза, уговор са крајњим купцем из иностранства, извозну дозволу, документацију у вези са наплатом извозног посла, документацију о насталим трошковима у вези са комисионим послом (уколико их је било). Прегледом достављене документације утврђено је да је комисионар „Zenitprom“ ДОО, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцу по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из комисионог уговора закљученог између Друштва као комитента и комисионара. Друштво је у 2019. години издало рачун комисионару у складу са закљученим комисионим уговором и у својим пословним књигама признало приход по том основу.

Извозник „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд је након захтева Друштва доставио обрачун извоза за извозни посао реализован у 2019. години (обрачун извоза носи датум 24. април 2019. године), заједно са документацијом у вези са реализацијом тог посла која није потпуна, односно која не садржи уговор са крајњим купцем из иностранства, извозну дозволу и документација у вези са наплатом извозног посла. Прегледом достављеног обрачуна извоза и пратеће документације утврђено је да је извозник „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцу по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из уговора закљученог између Друштва као произвођача и извозника. Друштво је у 2019. години издало рачун извознику у складу са закљученим уговором и у својим пословним књигама признало приход по том основу.

Комисионар „Југоимпорт СДПР“ ЈП, Београд је након захтева Друштва доставио обрачун извоза за комисиони посао који је реализован 2019. године (обрачун извоза носи датум 12. децембар 2019. године), заједно са припадајућом документацијом у вези са реализацијом тог посла. Прегледом достављеног обрачуна извоза и пратеће документације утврђено је да је комисионар „Југоимпорт СДПР“ ЈП, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцу по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из комисионог уговора закљученог између Друштва као комитента и комисионара. Увидом у документацију која прати обрачун извоза утврдили смо да комисионар „Југоимпорт СДПР“ ЈП, Београд није Друштву доставио

документацију у вези са наплатом комисионог посла. Друштво је у 2019. години издало рачун комисионару у складу са закљученим комисионим уговором и у својим пословним књигама признало приход по том основу.

Комисионар (извозник) „Araneks“ ДОО, Београд је након захтева Друштва доставио документацију о реализованом извозном послу која није потпуна, односно која не садржи обрачун извоза, уговор са крајњим купцем из иностранства, извозну дозволу, документацију у вези са наплатом извозног посла, документацију о насталим трошковима у вези са комисионим послом (уколико их је било). Прегледом достављене документације утврђено је да је комисионар (извозник) „Araneks“ ДОО, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцу по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из уговора закљученог између Друштва као комитента и комисионара. Друштво је у 2019. години издало рачун комисионару (извознику) у складу са закљученим уговором и у својим пословним књигама признало приход по том основу.

Комисионар (извозник) „Vectura Trans“ ДОО, Београд је након захтева Друштва доставио документацију о реализованом извозном послу која није потпуна, односно која не садржи обрачун извоза, уговор са крајњим купцем из иностранства, извозну дозволу, документацију у вези са наплатом извозног посла, документацију о насталим трошковима у вези са комисионим послом (уколико их је било). Прегледом достављене документације утврђено је да је комисионар (извозник) „Vectura Trans“ ДОО, Београд испоручене производе Друштва фактурисао ино купцу по јединичним ценама једнаким јединичним ценама из уговора закљученог између Друштва као комитента и комисионара. Друштво је у 2019. години издало рачун комисионару (извознику) у складу са закљученим уговором и у својим пословним књигама признало приход по том основу.

Друштво је, након задатог рока за подношење одазивног извештаја, односно током 2020. године, упутило, путем мејла, ургенције комисионарима, односно извозницима „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд, „Araneks“ ДОО, Београд и „Vectura Trans“ ДОО, Београд и још једном од њих затражило да му хитно доставе документацију која недостаје у вези са са комисионим/извозним пословима реализованим у 2019. години. Достава додатне документације након упућених ургенција није било.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Преглед комисионих уговора који су реализовани током 2019. године
- 2) Комисиони уговори закључени са комисионарима, односно извозницима
- 3) Рачуни испостављени комисионарима, односно извозницима на основу закључених уговора
- 4) Обрачуни извоза комисионара „Крупник“ ДОО, Београд са пратећом документацијом:
  - Листа робе са ценом као саставни део комисионог уговора
  - Уговор са крајњим купцем у иностранству
  - Обрачун реализације извоза број 148-389/15 од 31. јануара 2020. године са рачунима издатим крајњем купцу у иностранству и ЈЦИ
  - Обрачун реализације извоза број 148-390/15 од 31. јануара 2020. године са рачунима издатим крајњем купцу у иностранству и ЈЦИ
  - Извозна дозвола
  - Решење о измени извозне дозволе

- 5) У вези са реализацијом извозног посла преко комисионара „Zenitprom“ ДОО, Београд достављена је следећа документација:
  - Рачун издат крајњем купцу у иностранству
  - ЛЦИ (јединствена царинска исправа)
  - Рачун за комисиону провизију
  - Копију мејла упућеног дана 4. јуна 2020. године којим Друштво као комитент захтева од комисионара да састави потписану и оверену изјаву, са меморандумом, да није у могућности да достави Уговор са крајњим купцем из иностранства и извозну дозволу због тајности Уговора са крајњим купцем
- 6) Обрачун извоза извозника „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд са пратећом документацијом:
  - Рачун издат крајњем купцу у иностранству
  - Товарни лист
  - ЛЦИ (јединствена царинска исправа)
  - Рачун за услуге (комисиона провизија)
  - Копију мејла упућеног дана 4. јуна 2020. године којим Друштво као комитент (произвођач) захтева од извозника да састави потписану и оверену изјаву, са меморандумом, да није у могућности да достави Уговор са крајњим купцем из иностранства и извозну дозволу због тајности Уговора са крајњим купцем
  - ургенција упућена путем мејла дана 6. новембра 2020. године
- 7) Обрачун извоза комисионара „Југоимпорт СДПР“ ЈП, Београд са пратећом документацијом:
  - Рачун за комисиону провизију
  - Рачун издат крајњем купцу у иностранству
  - ЛЦИ (јединствена царинска исправа)
  - Извозна дозвола
  - Поруцбина крајњег купца из иностранства комисионару
  - Техничке спецификације за нестандартну муницију добијене од крајњег купца
- 8) У вези са реализацијом извозног посла преко комисионара (извозника) „Araneks“ ДОО, Београд достављена је следећа документација:
  - Рачун издат крајњем купцу у иностранству
  - ЛЦИ (јединствену царинску исправу)
  - Рачун за комисиону провизију
  - Копију мејла упућеног дана 5. јуна 2020. године којим Друштво као комитент (произвођач) захтева од комисионара (извозника) да састави потписану и оверену изјаву, са меморандумом, да није у могућности да достави Уговор са крајњим купцем из иностранства и извозну дозволу због тајности Уговора са крајњим купцем
  - ургенција упућена путем мејла дана 5. новембра 2020. године
- 9) У вези са реализацијом извозног посла преко комисионара (извозника) „Vectura Trans“ ДОО, Београд достављена је следећа документација:
  - Рачун „издат крајњем купцу у иностранству
  - ЛЦИ (јединствену царинску исправу)
  - Рачун за комисиону провизију
  - ургенција упућена путем мејла дана 5. новембра 2020. године

2.3.1.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на приходе од продаје производа и услуга, веродостојни, с тим да предузетим мерама исправљања утврђена неправилност није отклоњена, јер Друштво није прибавило потпуну документацију у вези са комисионим/извозним пословима реализованим у 2019. години од следећих комисионара, односно извозника: „Крупник“ ДОО, Београд, „Zenitprom“ ДОО, Београд, „Falcon Strategic Solutions“ ДОО, Београд, Југоимпорт СДПР ЈП, Београд, „Araneks“ ДОО, Београд и „Vectura Trans“ ДОО, Београд. Поред тога, Друштво је на основу документације која није потпуна, односно која не садржи обрачуне извоза, уговоре са крајњим купцима из иностранства, извозне дозволе, документацију у вези са наплатом комисионог посла, документацију о насталим трошковима у вези са комисионим послом (уколико их је било), у својим пословним књигама евидентирало приходе од продаје производа посредством комисионара, што није у складу са чланом 780 и чланом 773 став 4 Закона о облигационим односима, а у вези са чланом 8 Закона о рачуноводству.

2.3.2. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи

2.3.2.1. Опис неправилности

Увидом у извршене обрачуне зарада запослених, у току ревизије утврђено је, да је Друштво, приликом обрачуна увећане зараде по основу рада на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу и за прековремени рад, примењивало основицу која није умањена за 10% у смислу члана 5 став 1 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава⁷. У току ревизије, почев од обрачунате зараде за јануар 2018. године закључно са обрачунатом зарадом за децембар 2018. године, извршен је обрачун увећане зарада по основу рада на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу и за прековремени рад, применом умањене основице од 10% за обрачун увећане зараде и утврђено је, да је Друштво за 2018. годину по том основу мање обрачунало разлику по основу умањења зарада од 10% у износу од 25.668 хиљада динара. Због наведеног, на дан 31. децембар 2018. године Друштво је мање исказало, остале нематеријалне трошкове и обавезе за уплату средстава у буџет Републике Србије по основу умањења зарада за 10%, у износу од 25.668 хиљада динара.

2.3.2.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

У Одазивном извештају Друштво је навело да је Законом о престанку важења Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава⁸, који је ступио на снагу дана 1. јануара 2020. године, престао да важи Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, тако да не постоји основ да се увећана зарада по основу рада на дан празника који је нерадни дан, за рад ноћу и за прековремени рад у 2020. години обрачунава применом основице умањене за 10% у смислу члана 5 став 1 Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 116/14 и 95/18.

⁸ "Службени гласник РС", број 86 од 6. децембра 2019

2.3.2.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на трошкове зарада, накнада зарада и остале личне расходе, веродостојни.

2.3.3. Трошкови непроизводних услуга

2.3.3.1. Опис неправилности

Друштво је у току 2018. године вршило реконструкцију грађевинских објеката број 3, број 5, број 6, број 11 и број 131 и за потребе реконструкције наведених објеката извршило: набавку 11 комада ПВЦ једнокрилних улазних врата у износу од 209 хиљада динара, два комада алуминијумских троделних прозора у износу од 83 хиљаде динара, два комада алуминијумских врата са аутоматом за затварање врата, шаркама и прихватним плочама у износу од 213 хиљада динара; набавку материјала у износу од 1.438 хиљада динара и извело радове на реконструкцији објеката у износу од 1.275 хиљада динара, односно у укупном износу од 3.218 хиљада динара и да је исто евидентирало на рачуну – трошкови услуга одржавања, уместо у складу са параграфима 7-10 МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, као повећање вредности наведених грађевинских објеката. Поступајући на тај начин, Друштво је, у финансијским извештајима на дан 31. децембар 2018. године, мање исказало грађевинске објекте, као и финансијски резултат текуће године у износу од 3.218 хиљада динара.

2.3.3.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја и допуне одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину кориговало погрешно евидентиране трошкове непроизводних услуга у 2018. години, на начин да је повећало вредност инвестиција у грађевинске објекте за износ од 3.217 хиљада динара у корист прихода по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у истом износу.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Налог за књижење број 7160/1 од 31. децембра 2019. године
- 2) Аналитичка картица конта 02602 – Грађевински објекти у припреми
- 3) Аналитичка картица конта 69200 – Приходи по основу исправке грешака из ранијих година које нису материјално значајне

2.3.3.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на трошкове непроизводних услуга, веродостојни.

2.3.4. Финансијски расходи

2.3.4.1. Опис неправилности

Трошкове камате, по пресуди Привредног Суда у Чачку број 5П 332/2017 од 12. априла 2018. године у корист предузећа „Пројект-Комерц“ ДОО, Чачак, Друштво је евидентирало у износу од 2.787 хиљада динара уместо у износу од 1.293 хиљаде динара колико је исказано у наведеној пресуди. У току ревизије утврђено је да је Друштво уз обавезу по основу камате по пресуди суда у износу од 1.293 хиљаде динара, као расход периода евидентирало и преплату према добављачу „Пројект-Комерц“ ДОО, Чачак у износу од 1.494 хиљаде динара. Друштво је са предузећем „Пројект-Комерц“ ДОО, Чачак, закључило Уговор број 350 од 2. новембра 2015. године, за извођење грађевинских и грађевинско-занатских радова на изградњи „Надстрешнице“, „Кондезне јаме“ и за „Рушење и рашчићавање“ у кругу компаније. У поступку ревизије утврђено је да је Друштво по наведеном уговору предузећу „Пројект-Комерц“ ДОО, Чачак, извршило уплату аванса у износу од 1.494 хиљаде динара, а увидом у рачуне добављача (број 01/16-1 од 24. фебруара 2016. године, број 3/16-3 од 4. априла 2016. године, број 6/16-6 од 11. априла 2016. године, број 7/16-7 од 11. маја 2016. године и број 9/16-9 од 22. јула 2016. године), утврђено је да су од стране предузећа „Пројект-Комерц“ ДОО, Чачак, уговорени радови завршени у току 2016. године. Поступајући на тај начин, Друштво је, на дан 31. децембар 2018. године мање исказало грађевинске објекте и више исказало расходе камата у износу од 1.494 хиљаде динара.

2.3.4.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја и допуне одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину кориговало погрешно евидентиране трошкове камате у 2018. години, на начин да је повећало вредност инвестиција у грађевинске објекте за износ од 1.494 хиљада динара у корист прихода по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у истом износу.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Налог за књижење број 7160 од 31. децембра 2019. године
- 2) Налог за књижење број 7160/1 од 31. децембра 2019. године
- 3) Аналитичка картица конта 02602 – Грађевински објекти у припреми
- 4) Аналитичка картица конта 69200 – Приходи по основу исправке грешака из ранијих година које нису материјално значајне

2.3.4.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на финансијске расходе, веродостојни.

2.3.5. Приходи од усклађивања остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха

2.3.5.1. Опис неправилности

На основу одлуке извршног директора за правне и економске послове од 25. децембра 2018. године, која је донета без правног основа, у смислу члана 4, а у вези са чланом 24 Закона о девизном пословању, због чега не представља рачуноводствену исправу у смислу члана 8 Закона о рачуноводству, и могућности директног отписа комерцијалних кредита, која није предвиђена Законом о девизном пословању, евидентирани су приходи од усклађивања вредности остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха у укупном износу од 58.170 хиљада динара, који су остварени директним отписом обавеза за примљене авансе за производе и услуге од купаца у иностранству. Друштво је извршило директан отпис обавеза за примљене авансе за производе и услуге од „Montenegro Defence Industry“, Црна Гора по уговорима: MDI-SLO-2704-1/12 од 9. маја 2012. године и MDI-SLO-2810-1/13 од 13. новембра 2013. године у укупном износу од 51.551 хиљада динара, а да претходно кредитни посао није у смислу члана 24 Закона о девизном пословању пријавило Народној банци Србије. Такође је, извршило директан отпис обавеза за примљене авансе за производе и услуге у укупном износу од 6.619 хиљада динара и то: 6.467 хиљада динара обавезе за примљене авансе за производе и услуге у току 2008. године од стране „Deeo Blue Sea Trading“ Export & Import, Сингапур и 152 хиљаде динара обавезе за примљене авансе у току 2011. године од „Cyrille Raquin“ Француска, а да претходно кредитни посао није у смислу члана 24 Закона о девизном пословању пријавило Народној банци Србије. Наведено је имало за последицу да је Друштво, у финансијским извештајима за 2018. годину, више исказало приходе од усклађивања вредности остале имовине, а мање обавезе за примљене авансе за производе и услуге од купаца у иностранству у износу од 58.170 хиљада динара.

2.3.5.2. Мера исправљања наведена у одазивном извештају

Провером одазивног извештаја утврђено је да је Друштво, у циљу отклањања откривене неправилности и поступања у складу са законским прописима, приликом састављања финансијских извештаја за 2019. годину кориговало неправилно евидентиран (без правног основа) директан отпис обавеза за примљене авансе за производе и услуге од купаца у иностранству у 2018. години, на начин да је повећало вредност примљених аванса за производе и услуге од купаца у иностранству за износ од 134.181 хиљаде динара на терет расхода по основу исправки грешака из ранијих година које нису материјално значајне у истом износу. На отпис примљених аванса који је извршен у 2018. години односи се износ од 58.170 хиљада динара, док се на отпис извршен у ранијим годинама односи износ од 76.011 хиљада динара.

Наведена мера исправљања односи се на налаз Приоритета 2.

Друштво је доставио следеће доказе о предузетим мерама исправљања:

- 1) Налог за књижење број 7152 од 31. децембра 2019. године
- 2) Аналитичка картица конта 59200 – Расходи по основу исправке грешака из ранијих година које нису материјално значајне

2.3.5.3. Провера веродостојности мере исправљања

На основу извршене провере доказа које смо прикупили у поступку ревизије одазивног извештаја, оценили смо да су наводи које се односе на приходе од усклађивања остале имовине која се исказује по фер вредности кроз биланс успеха, веродостојни.

3. МИШЉЕЊЕ

Проверавали смо веродостојност одазивног извештаја, који нам је на основу нашег захтева за достављање одазивног извештаја, наведеног у нашем Извештају о ревизији доставио субјект ревизије након истека остављеног рока од 90 дана.

Достављени одазивни извештај потписало је и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије.

Веродостојност одазивног извештаја смо проверили у складу са чланом 40 Закона о Државној ревизорској институцији и чланом 36 Пословника Државне ревизорске институције.

Ревизијски поступци су обухватили увид у документацију субјекта ревизије о спровођењу мера исправљања. Мишљења смо, да смо добили довољне и одговарајуће доказе за изрицање мишљења о веродостојности одазивног извештаја, који је доставио субјект ревизије.

На основу налаза утврђених провером, представљених у другом делу извештаја, које је субјект ревизије предузео ради отклањања неправилности утврђених у Извештају о ревизији финансијских извештаја Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак за 2018. годину, закључујемо да су наводи субјекта ревизије у одазивном извештају истинити.

По нашем мишљењу, одазивни извештај Компаније „Слобода“ акционарско друштво, Чачак је веродостојан документ, с тим да предузетим мерама, описаним у тачки 2.3.1. Приходи од продаје производа није отклоњена утврђена неправилност, а за предузете мере описане у тачкама, 2.1.1. Финансијско управљање и контрола, 2.2.1. Некретнине, постројења и опрема, 2.2.2. Земљиште и 2.2.3. Грађевински објекти, утврђене неправилности су делимично отклоњене.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
7. децембар 2020. године